

Kimyasal yöntemlerle tohum yatağı hazırlama

Mekanik yöntemlere göre üstünlükleri;

- Daha iyi çimlenme ve çıkış için elverişli ve bastırılmış bir tohum yatağı hazırlanır
- Ölen bitki anızları arazi üzerinde kaldığından, iyi bir erozyon kontrolü sağlanır
- Engebeli ve taşlık yerlerde iyi bir tohum yatağı hazırlanmasına imkan verir
- Toprak profili bozulmaz
- Rutubeti muhafaza eder toprağın geçirgenliğini arttırır
- Bitki anızları genç bitki fidelerini korur
- Daha ucuz olabilir

Zayıf ve sakıncalı yönleri;

- Meradaki tüm bitkileri öldürecek tek bir herbisit yoktur
- Ölen bitkilerin artıkları ekimi güçleştirecek kadar fazla olabilir
- Ölmeden kalan bitkiler, genç fidelerle şiddetli rekabete girer
- Yabancı ot tohumları ölmediğinden yaz nadası gerekli olabilir
- Uzun süre ayakta kalan ölü çalılar, hayvanların otlamasını güçleştirir.

Kimyasal yönt. tohum yatağı hazırlama (2)

2.4-D ; En fazla kullanılan herbisitlerden biridir. Geniş yapraklı otlar üzerine sistemik etki yapar. Dar yapraklılar üzerine ancak fide döneminde etki yapar. Yabancı ot ve çalıların çoğu geniş yapraklı olduklarından 2,4-D ile kolayca öldürülür. Bu nedenle tohum yatağı hazırlamada kullanılır. 150-200 gr 2,4-D 30 litre su ile karıştırılarak, tek yıllık yabancı otlar 6-7 yapraklı iken püskürtülür. Toprakta kalıntı bıraktığı için, ilkbahardaki püskürtme, sonbaharda ekim veya tersi önerilir.

Paraquat; Kontak etkili bir herbisittir. Çok yıllıklara püskürtüldüğünde toprak üstü kısımları kısa sürede kuru ve ölür.

Dönüme 50 gr paraquat 25 litre su ile karıştırılarak püskürtüldüğünde elverişli bir tohum yatağı elde edilebilmektedir.

Kimyasal metotlarla tohum yatağı hazırlama, mekanik yöntemin çalışmadığı yerlerde ve zamanlarda kullanılmalıdır.

Çayır mera ekimlerinde ekim zamanı

Yavaş gelişen buğdaygil ve baklagil fidelerine yaz kuraklığından ve kış soğuklarından önce mümkün olan en uzun büyüme periyodunu sağlayacak zamanda yapılmalıdır.

Diğer tarla bitkilerinde olduğu gibi ekimler; yazlık ve kışlık olarak iki zamanda yapılabilir. Ancak her iki durumda da ekimleri erken yapmak gerekir.

Serim mevsim buğdaygilleri, yurdumuzun her yerinde kışlık olarak sonbaharda ekilebilir. Baklagiller ise ancak turunçgil ve zeytin bölgelerinde kışlık olarak ekilebilir. Kışlık ekimlerden fazla zarar görüldüğü yerlerde geç sonbahar ekimi veya dondurma ekim yöntemi de uygulanır.

Kışlık ekim yazlık ekime tercih edilir. Ancak içinde baklagil bulunan karışımların ekimi söz konusu olduğunda, kıyı bölgelerimiz hariç, ekimi yazlık olarak yapmak zorunluluğu ortaya çıkar.

Çayır mera ekimlerinde tohum miktarı

- Çeşitli çayır mera bitkilerinde, dekara atılacak tohum miktarı tohumun kalitesine, büyüklüğüne, fidelerin büyüme gücüne, büyüme karakterine, tohum yatağının elverişlilik durumuna, ekim metoduna ve beraber yetiştiği diğer bitkilerin rekabet indeksi gibi birçok faktöre bağlıdır.
- Yembitkilerinde metrekareye atılacak tohum miktarı türlere göre 100-450 arasında değişmektedir. Suni çayır mera ekimlerinde metrekareye 225 canlı tohum ekilmesi tavsiye edilir.
- Ekilen tohum miktarı arttıkça elde edilen canlı fide sayısı artmakta fakat bitki/tohum oranı azalmaktadır. Fazla tohum israf, az tohum ise yabancı ot istilası anlamına gelir.
- Çeşitli yağış kuşakları için önerilen tohumluk miktarları Tablo 2 (Sayfa 38)'de verilmiştir. Optimum koşullar için verilen bu değerler şartlar idealden uzaklaştıkça gerektiği kadar arttırılmalıdır. Unutulmamalıdır ki en az tohumdan en fazla bitki elde etmenin yolu elverişli bir tohum yatağı hazırlamaktır. Ayrıca serpmeye ekimlerde tohum miktarı %50-75 arttırılır.

Çayır mera ekimlerinde ekim derinliđi

Çayır mera bitkilerinin çoğu küçük tohumlu olduğundan ekimler daha çok yüzlek olarak yapılır. İdeal ekim derinliği 1.5-2.5 cm arasında değişir.

Ak üçgül, çayır yumağı, çayır salkım otu gibi küçük tohumlularda 1.5 cm'yi geçmemelidir.

Adi otlak ayrığı, otlak arpası ingiliz çimi, yonca gibi normal büyüklükteki tohumlularda 1.5-2.5 cm olmalıdır.

Yüksek otlak ayrığı, kılçiksız brom, mavi ayrık, korunga gibi mera bitkilerinin tohumları 2.5-3 bazen 4 cm derinliğe ekilmelidir.

Kumlu topraklarda bu derinlikler %50 arttırılır.

Geređinden daha yüzlek ve derin ekimlerden başarılı sonuçlar alınmaz.

Toprağın derin tabakalarında tohumların çimlenmesi ve fidelerin büyüyüp gelişebilmesi için daha elverişli şartların bulunması nedeni ile genel bir prensip olarak, çayır ve mera bitkilerinin tohumları çimlenip çıkabilecekleri maksimum derinliğe ekilmelidirler.

Mibzerle (Ekim makinesi ile) ekim

Faydaları;

- Yağmur sularının daha kolay bir şekilde toprağa işlenmesini ve daha uzun bir süre tutulmasını sağlar
- Rüzgar erozyonunu daha iyi önler
- Daha üniform bir bitki örtüsü elde edilmesini sağlar
- Fidelerin bir an önce olgunlaşarak, yararlanılabilecek döneme girmelerini sağlar
- Tahıl mibzerleri Yalın ekimlerde veya basit karışımların ekiminde kullanılır
- Mera mibzerleri Çeşitli karakterler gösteren karışımların elverişli bir şekilde ekilmelerini sağlar. İyi bir mera mibzeri;
- İki ayrı tohum sandığına (küçük, büyük ve kavuzlu tohumlar için) sahip olmalı
- Ekilecek tohum miktarı hassas bir şekilde ayarlanabilmeli
- Ekici ayaklarda derinlik ayarlama düzeneği bulunmalıdır
- Ekilen tohumlar bastırılabilmelidir
- Taşlık, kayalık, çalılık gibi yerlerde ekim yapabilmelidir

Sıra aralığı

Yem bitkileri, çayır-mera tarımında sıra aralıkları 7.5 cm - 105 cm arasında değişmektedir.

Geniş sıra aralıkları kurak ve yarı-kurak bölgelerde tercih edilmektedir. Yetiştirme şartları, özellikle yağış durumu iyileştikçe sıra aralıkları daralmaktadır.

Suni çayır ekimlerinde sıra aralığı 17.5 cm olarak alınabilir.

Kurak ve yarı-kurak bölgelerde sıra aralığı kurağa dayanım bakımından önemlidir. Geniş aralıklarla yetiştirilen bitkiler, kurağa ve otlatmaya daha iyi dayanırlar, fakat lezzetliliklerini kaybederler. Ayrıca geniş sıra aralıklarında yetiştirilen bitkiler yabancı otlardan fazla zarar görürler.

Mera bitkilerinde, prensip olarak yetiştirebilecekleri ve tatmin edici miktarda yem üretebilecekleri minimumun sıra aralığı verilmelidir. Bu aralık, kurak ve yarı kurak bölgelerde 35 cm, diğer bölgelerde ise 17.5 cm'dir.

Yağış arttıkça ve tohum yatağı idealden uzaklaştıkça daha fazla tohum daha sık aralıklarla, yağış azaldıkça ve tohum yatağı iyileştikçe, daha az miktardaki tohum daha geniş aralıklarla ekilmelidir.

Serpme ekim

Çayır mera tohumlarının elle veya özel aletlerle, yerden veya havadan toprak üzerine serpilmeleri ve daha sonra kapatılmalarına serpme ekim denir.

Mibzerle ekim temeldir fakat mümkün olmayan yerlerde ve zamanlarda serpme ekim yapılabilir.

Ekilen tüm tohumlar istenilen derinlikte kapatılması mümkün olsa, serpme ekim mibzerle ekim kadar, hatta daha da başarılı olabilir.

Serpme ekimde daha az yabancı ot çıkar.

Serpme ekimde en önemli konu, ekim değil ekilen tohumların kapatılmasıdır.

Diğer ekim Őekilleri

Alternatif ekim; Karışımdaki buğdaygil ve baklagilleri, rekabeti azaltmak ve daha elverişli büyüme ve gelişme ortamı hazırlamak için her türün ayrı ayrı sıralara ekilmesidir.

Ocakvari ekim; vejetasyonu bozmadan, yeni türlerin eklenmesi veya iyi cins bitkilerin çoğalmalarını sağlayacak damızlıklarını yetiştirmek amaçları ile tohumların ocakvari ekilmesidir.

Ot metodu ile tohumlama; iyi hazırlanmış tohum yatağı üzerine olgun tohumları üzerinde bulunduran kuru otun gübre dağıtıcısı ile serpilmesi ve bu materyalin tutunmasını ve dökülen tohumların kapatılması için hafif bir toprak işlemedir.

*Çimleme;*şiddetli su ve rüzgar erozyonuna maruz kalan küçük mera parçalarının, başka yerlerden kalıp Őeklinde sökülmüş topraklı bitkilerle kaplanmasıdır.

Yardımcı bitkilerin kullanılması;

Çayır mera ekimlerinin değerlendirilmesi

Gün dönümünden (21 Haziran) sonra yapılacak incelemelerde;metrekarede 5-6 fide bulunmayan ekimler başarısız sayılır

içerisinde 1 yada daha fazla fide içeren çerçevelerin oranı %10'dan fazla olmalı veya sıra üzerinde ortalama olarak her 60 cm'de bir bitki varsa ekim başarılı olarak kabul edilir.

Dönüme 225 tohum atıldığı halde, ortalama 5-6 bitki elde edilebiliyorsa başarılı bir ekim yapılmıştır. Bu seyrek bitkiler, 1-2 yıl içinde çoğalarak alanı normal bir sıklıkta kaplarlar.

Başarısız olarak kabul edilen ekimlerde, ekimi yenilemek gerekir. İkinci ekim, en yakın ekim mevsiminde yapılmalıdır. İkinci ekimde genellikle toprak hazırlığına ihtiyaç yoktur.